

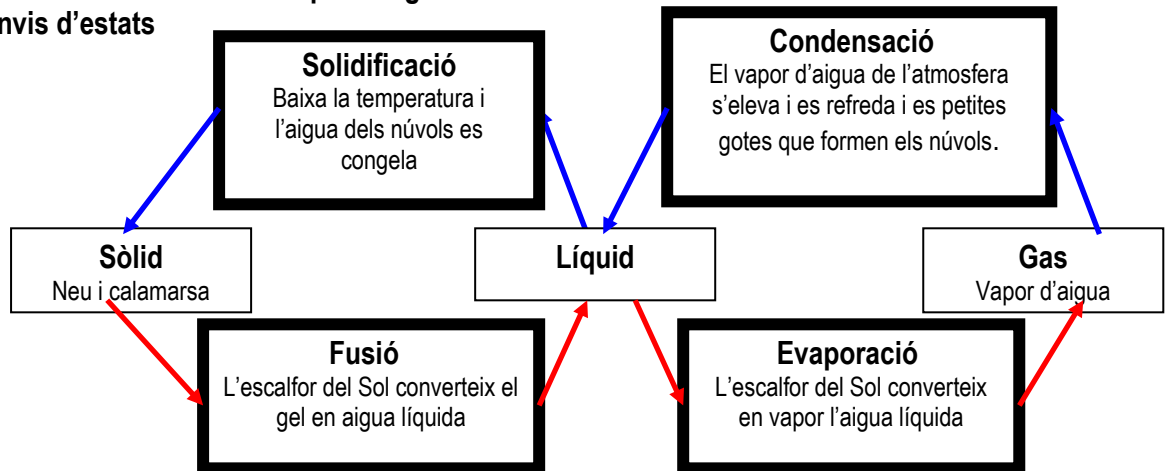
Tema 3. L'AIGUA A LA TERRA

HIDROSFERA → Conjunt de tota l'aigua que hi ha al nostre planeta.

→ L'aigua salada dels mars i oceans representa el 97% de l'aigua de la Terra.

L'AIGUA → **Estats** → **LÍQUID** → Es troba als mars, oceans (**salada**), rius, llacs i corrents subterranis (**aigua dolça**).
→ **SÒLID** → En forma de **gel** o **neu** → En els Pols i al cim de les muntanyes.
→ **GASÓS** → com a **vapor d'aigua** → En l'atmosfera.

→ **Canvis d'estats**

→ **Cicle de l'aigua**

→ **Formes**

→ **Naixement** → Origen d'un riu.
→ **Desembocadura** → Final d'un riu, potser el mar, un llac o un altre riu.
→ **Cascada** → Salt d'aigua per un fort desnivell del terreny, generalment en el curs alt del riu.
→ **Afluent** → Riu que desemboca en un altre riu.
→ **Estany** → Llac de petites dimensions.
→ **Llac** → Extensió d'aigua envoltada de terra que ocupa una depressió.
→ **Glacera** → Massa de gel situada en zones fredes (polars o alta muntanya) i es desplaça.
→ **Meandre** → Revolt molt marcat que fa un riu, generalment en el curs mitjà.
→ **Riera** → Corrent d'aigua que només es crea quan plou.
→ **Rierol** → Corrent d'aigua de petites dimensions.
→ **Torrent** → Corrent que es forma quan plou i baixa amb molta força.
→ **Llit** → Espai per on corren les aigües d'un riu.

RIUS → Són els responsables de l'erosió i el transport de materials, de l'excavació de valls, formació de deltes,...

→ Corrent natural d'aigua que circula per la superfície de la terra i va a parar a un altre riu, un llac o el mar.

→ **Cabal** → Quantitat d'aigua que porta.

→ **Parts** → **Curs alt** → Poca aigua amb molt pendent tenint molta força per **erosionar** el terreny.

→ **Curs mitjà** → El cabal augmenta, el pendent no és tant acusat i **transporta** els materials arrencats

→ **Curs baix** → És més cabalós i les aigües van a menys velocitat perquè són zones més planeres.
→ Com no té força, **sedimenta** els materials transportats en el seu llit.

Rius de Catalunya

- **Vessant atlàntic** → **Garona** → Discorre per la Vall d'Aran i desemboca a la mar Cantàbrica.
- **Vessant mediterrani** → Desemboquen a al Mediterrània.
 - ↳ **De l'Ebre o occidental** → **Ebre** → Riu més cabalós d'Espanya.
 - ↳ **Segre** → Afluent més important.
 - ↳ **afluents** → **Noguera Pallaresa**
 - ↳ **Noguera Ribagorçana**
- **Vessant Oriental** → **Pirineu-Mediterrània** → Rius que neixen als Pirineus.
 - ↳ **Llobregat** → El més important.
 - ↳ **Afluents** → **Cardener**
 - ↳ **Anoia**
 - ↳ **Ter** → Afluent → **El Freser**
 - ↳ **Fluvià**
- ↳ **Mediterrània** → Els que neixen al Sistema Mediterrani.
 - Són curts i de cabal irregular amb crescudes en èpoques de pluges.
 - **Tordera, Besòs, Foix, Gaia, Francolí i Sènia.**
- **Rieres** → Cursos d'aigua molt irregulars que estan secs la major part de l'any.
 - Es localitzen a zones costaneres on hi ha desnivell de la serralada litoral al mar.
- **Aigües subterrànies** → Corrents que circulen per l'interior de l'escorça terrestre.
- **Estany** → La majoria es troben als Pirineus i no són molt grans.
 - ↳ **Banyoles** → L'estany més gran de Catalunya.
- **Llacunes i aiguamolls** → en zones costaneres. **Aiguamolls de l'Empordà.**

Tema 3. L'AIGUA A LA TERRA

- Rius d'Espanya**
- **Vessant mediterrani** → Rius no gaire llargs de cabals irregulars, a excepció de l'Ebre.
 - **Ebre, Llobregat, Túrria, Xúquer, segura, Almanzora i Guadalhorce.**
 - **Vessant atlàntic** → Inclou rius curts, com els gallecs **Miño** o **Sil**.
 - Altres travessen la Meseta amb cabals importants i força regulars.
 - Alguns desemboquen a Portugal → **Duero, Tajo i Guadiana.**
 - Altres per l'oest d'Andalusia → **Guadalquivir**
 - **Vessant Cantàbric** → Rius amb un gran desnivell en un breu recorregut per la proximitat al mar de la Serralada Cantàbrica i molt cabalosos per ser zona de pluges.
 - **Bidasoa, Nerbion, Sella, Nalón, Navia i Eo.**
 - **Illes** → No tenen rius només torrents quan plou.
 - **Estanys** → A les grans serralades però són escassos.
 - **Maresmes** → Terrenys plans i pantanosos a prop de la costa mediterrània
 - **Albuferes** → Terrenys plans i pantanosos d'aigua salada separades del mar per una franja de terra o sorra.

Tema 3. L'AIGUA A LA TERRA

La COSTA

- Zona de contacte entre les terres emergides i el mar.
- **Accidents geogràfics**
 - **GOLF** → Entrada del mar a dins la terra i fa més o menys una corba.
 - **BADIA** → Entrada molt més petita que un golf.
 - **ISTME** → Franja de terra que uneix dos continents o una península amb el continent.
 - **DELTA** → Espai de terra endinsat al mar en la desembocadura d'un riu i format pels sediments que ha dipositat el riu.
 - **PENYA-SEGAT** → Paret de roca amb un pendent molt fort, quasi vertical.
 - **ILLA** → Porció de terra envoltada d'aigua per tots els costats.
 - **ARXIPÈLAG** → Agrupació d'illes.
 - **RIA** → Braç de mar que s'endinsa a terra i que ocupa la part baixa d'un riu.
 - **CAP** → Punta de terra que entra dins del mar.
 - **PLATJA** → Costa baixa, plana i amb sorra o còdols.
- **Mediterrània**
 - Entre els Pirineus i l'estret de Gibraltar.
 - Majoritàriament baixa i sorrenca.
 - Abrupta a Catalunya i les illes Balears.
- **Atlàntica**
 - Al sud-oest de la Península (entre l'estret de Gibraltar i la desembocadura del Guadiana)
 - És baixa i forma platges.
 - Al nord-oest (entre la punta de La Estaca de Bares i la desembocadura del riu Miño)
 - És alta i retallada amb nombroses ries.
 - Illes Canàries → Té grans platges però predominen les costes altes i amb penya-segats.
- **Cantàbrica**
 - Des dels Pirineus a la punta de la Estaca de Bares.
 - És alta i escarpada, amb algunes ries.

L'ESCALA DELS MAPES

- Indica la relació que hi ha entre les mides del mapa i les de la realitat
- **NUMÈRICA** → Exemple 1:100.000 vol dir que 1cm del mapa equival a 1Km real perquè $100.000\text{cm} = 1\text{km}$.
- **GRÀFICA** → Es representa amb una línia horitzontal, dividida en segments numerats que equivalen a la mida real.

